

INTERNETCONSULTATIE

UITVOERINGSWET DATAVERORDENING (voorstel)

Status per 20240401

<p>1.</p>	<p>INLEIDING</p>	<p>De overheid is de publieke dienstverlener.</p> <p>Het is verder haar taak om wetgeving te implementeren. Gerelateerde doch opvolgende taken zijn vervolgens toezicht op en handhaving van de geïmplementeerde wetgeving.</p> <p>Echter, sommige wetgeving vraagt om meer dan toezicht en handhaving.</p> <p>De Europese Dataverordering is er daar een van.</p> <p>De Dataverordering heeft niet maar één doel maar dient een groot palet aan uiteenlopende doelen. Daarvoor zijn ook meerdere, eveneens uiteenlopende overheidstaken en -bevoegdheden beschreven.</p> <p>Die diverse taken impliceren dat er meerdere overheidscapaciteiten en overheidcompetenties nodig zijn om de Dataverordering volledig, effectief en accuraat te implementeren, toezicht te houden, en te handhaven.</p> <p>Het voorliggende voorstel Uitvoeringswet dataverordering ('<i>Voorstel Uitvoeringswet</i>') onderkent het bovenstaande niet.</p> <p>Zo wordt er in de korte beschrijving over 'wat verandert er' geschreven:</p> <p><i>De wet legt vast dat ACM en AP toezicht zullen houden op de Dataverordering. ACM en AP zullen overtreders van bepalingen uit de Dataverordering een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom kunnen opleggen.</i></p> <p>Dat is wel erg kort door de bocht. Hoewel deze toezichthoudende en handhavende taken elk lidstaat dient te organiseren volgens Artikel 37 Dataverordering en het goed te zien is dat zowel de ACM als AP bepaalde taken gaan hebben, zijn het niet bepaald de enige twee taken (toezicht en handhaven) die door elke lidstaat georganiseerd dienen te worden.</p> <p>Kort en goed komt het er op neer dat bij het louter tot nationale wetgeving brengen van onderhavige Voorstel Uitvoeringswet, niet betekent dat de Dataverordering correct, accuraat en volledig is geïmplementeerd. Effectief is het al evenmin. Dit zullen we hieronder nader toelichten.</p>
<p>2.</p>	<p>MEER DAN TOEZICHT</p>	<p>De Europese Dataverordering is per 11 januari jl. formeel van toepassing, ook voor en in Nederland. Ze wordt op 12 september 2025 vervolgens voor iedereen van kracht.</p> <p>De Dataverordering dient een palet aan uiteenlopende doelen. De wet kan bijna een verzamelwet worden genoemd, met allemaal belangrijke doelen en instrumenten om die te halen.</p>

Ten eerste is het een verordening die – voor het eerst – de controle over data (welke zeer ruim is gedefinieerd) teruggeeft aan de eigenaar c.q. gebruiker van producten en/of diensten. Dit gaat niet alleen om eigenaar-, klanten- of gebruikersgegevens, maar strekt heel veel verder.

En, het gaat niet alleen om consumenten maar – misschien wel: juist – om professionele klanten en gebruikers, zoals in de private sector als ook publieke sector (voor zover die laatste eigenaar c.q. gebruiker is van die producten en/of diensten).

Overweging (1) respectievelijk Overweging (3), eerste helft, van de Dataverordening formuleert het, bijvoorbeeld, als volgt:

De afgelopen jaren hebben datagestuurde technologieën alle sectoren van de economie grondig getransformeerd. Met name de verspreiding van producten die verband houden met het internet heeft het volume en de potentiële waarde van gegevens voor consumenten, bedrijven en de samenleving vergroot. Hoogwaardige en interoperabele gegevens uit verschillende domeinen vergroten het concurrentievermogen en de innovatie en zorgen voor duurzame economische groei. Dezelfde gegevens kunnen voor verschillende doeleinden onbeperkt worden gebruikt en hergebruikt, zonder dat dit invloed heeft op de kwaliteit of kwantiteit ervan.

Belemmeringen voor het delen van gegevens staan een optimale verdeling van gegevens in het belang van de samenleving in de weg. Die belemmeringen zijn onder meer een gebrek aan stimulansen voor gegevenshouders om vrijwillig gegevensdelingsovereenkomsten te sluiten, onzekerheid over de rechten en plichten met betrekking tot gegevens, de kosten van de overeenkomsten en implementeren van technische interfaces, de hoge mate van versnippering van informatie in datasilo's, slecht beheer van metagegevens, het ontbreken van normen voor semantische en technische interoperabiliteit, knelpunten die de toegang tot gegevens belemmeren, een gebrek aan gemeenschappelijke praktijken voor het delen van gegevens en misbruik van contractuele onevenwichtigheden met betrekking tot de toegang tot en het gebruik van gegevens.

(3) In sectoren die worden gekenmerkt door de aanwezigheid van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen zoals gedefinieerd in artikel 2 van de bijlage bij Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie (5) (kmo's), is er vaak een gebrek aan digitale capaciteiten en vaardigheden om gegevens te verzamelen, te analyseren en te gebruiken, en is de toegang vaak beperkt doordat de gegevens in handen zijn van één partij in het systeem, of door een gebrek aan interoperabiliteit tussen gegevens, tussen datadiensten of over de grenzen heen

(4) Om tegemoet te komen aan de behoeften van de digitale economie en om belemmeringen voor een goed functionerende interne datamarkt weg te nemen, moet er een geharmoniseerd kader worden vastgesteld waarin wordt gespecificeerd wie, onder welke voorwaarden en op welke basis, het recht heeft om productgegevens of gegevens van een gerelateerde dienst te gebruiken. [...]

Alleen al in deze eerste vier Overwegingen zijn al diverse taken te identificeren.

		<p>De Dataverordening gaat weliswaar secundair om het beschermen van de belangen van eigenaren c.q. gebruikers, gerelateerde derde-partijen en – tot een bepaald niveau – datahouders (zoals in Hoofdstukken II tot en met IV), mens, overheid, maatschappij en nationale veiligheid (hoofdstukken V en IV) als ook de klanten van dataverwerkingsdiensten (in de Hoofdstukken VI en V).</p> <p>Wat betreft die onderdelen, is het op zich begrijpelijk dat de ACM en AP worden voorgedragen als respectievelijke bevoegde autoriteiten voor toezicht en handhaving zoals beschreven in de diverse leden van artikel 37 Dataverordening.</p> <p>N.B. Hoewel over de keuzes wat betreft toezicht en handhaving overigens weldegelijk wat is te overwegen en af te dingen – met name wat betreft de rol van de AP om Hoofdstuk V (toezicht op en handhaving van 'Gegevens beschikbaar stellen aan overheidsinstanties, de Commissie, de Europese Centrale Bank en organen van de Unie op grond van uitzonderlijke noodzaak') vanwege het feit dat de AP afhankelijk is van (in ieder geval financiële) middelen van het ministerie dat hoogstwaarschijnlijk het meest gebruik gaat maken van de mogelijkheden onder Hoofdstuk V, en Hoofdstuk V overigens niet over persoonsgegevens gaat – een domein waar de AP meer kennis en kunde heeft opgebouwd –, blijft dat in onderhavige bijdrage buiten beschouwing.</p> <p>Echter, primair gaat de Dataverordening over het ontsluiten van data, consument, bedrijfsleven en andere eigenaren en gebruikers in hun macht zetten die de Dataverordening ze biedt, het bevorderen van gebruik daarvan door de diverse eigenaren c.q. gebruikers, en het bevorderen van interoperabiliteit en aanverwante datadelen – en het bijdragen aan Europese dataruimten –.</p> <p>De primaire doeleinden zelf betreffen op zichzelf ook weer zeer diverse gebieden en onderdelen. Die vereisen en benodigen dan ook diverse capaciteiten en competenties van diverse overheidsorganen.</p> <p>Volgens de Europese Raad zou de Dataverordening bijvoorbeeld al EUR 270 miljard aan additionele Bruto National Product (BNP) aan de lidstaten moeten gaan toevoegen, voor eind 2028. Dat vergt grote aandacht, ambitie en combinatorische innovatie, anders dan wat toezicht en ex poste handhaving.</p> <p>De Dataverordening belegt dergelijke taken en competenties bij de datacoördinator (Artikel 37.4). Artikel van het huidig voorliggende Voorstel benoemt de ACM als datacoördinator.</p> <p>Waarbij de ACM een goede reputatie heeft wat betreft de secundaire doeleinden van de Dataverordening – toezicht en handhaving –, is het de vraag of zij in staat is de vele facetten van de primaire doeleinden te kunnen dekken, en de diverse benodigde capaciteiten en de competenties heeft c.q. kan opbouwen.</p>
<p>3.</p>	<p>CONCLUSIE</p>	<p>Het moge duidelijk zijn dat we sterk afraden het huidige Voorstel Uitvoeringswet in haar huidige vorm en met haar huidige inhoud ongewijzigd te laten.</p>

		<p>In onze ogen is een nadere analyse, determinatie c.q. segmentatie van de diverse doelen die de Dataverordening beoogt, het nader in kaart brengen hoe die doelen te ondersteunen en te organiseren, en het nader in kaart brengen welke capaciteiten en competenties daarbij komen kijken, de sleutel tot succes voor een goede, complete en accurate implementatie van de Dataverordening door en voor Nederland.</p> <p>De datamaatschappij en data-economie, in Nederland en Europa, valt of staat erbij.</p>
4.	NADERE TOELICHTING	<p>Arthur's Legal is graag bereid de voorgaande opmerkingen en aanbevelingen desgewenst toe te lichten.</p> <p>Overigens is de oprichter en bestuurder van Arthur's Legal, Arthur van der Wees, in persoon expert van de Commissie conform artikel 41 van de Dataverordening, in Expert Group on B2B data sharing and cloud computing contracts: https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupID=3840</p>

Arthur's Legal, Strategies & Systems / Amsterdam / v20240401 / Dataverordening

Data Act

Initiative
Proposal
Final
Revision

Motto

Users empowerment.
Paradigm shift to data control, access & use. Ensure fair distribution of value derived from the use of data as an asset and means among actors of the data society and its economy. Facilitating interoperability, switching of data processing services and porting of data. Safeguard against unlawful access by non-EU countries.

Main provisions

1. Making available of product data and related service data to the user (and its data recipients) of the connected product or related service.
2. Facilitating switching between data processing service.
3. Introducing safeguards against unlawful third-party access to non-personal data
4. Development of interoperability standards for data to be accessed, transferred and used
5. Contracts must contain clauses to support switching, interoperability requirements.

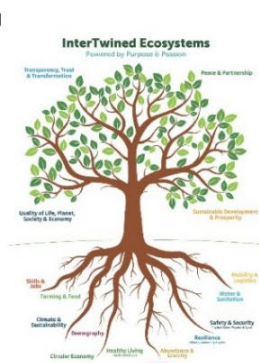
Official documents

The official text of Data Act can be found [here](#), formally applicable as per 11 January 2024.

Data Act enters into force on 12 September 2025.

An overview is available [here](#).

Back to Main Grid

Supporting your great capabilities to improve, while adding merit to the symbiosis of your stakeholders, society and planet.

There is always another angle

ARTHUR
LEGAL, STRATEGIES & SYSTEMS
EST.2001